

@G@inst The system! Deel II

In een vorige column beschreef ik globaal hoe het Nederlandse rechtssysteem werkt. Daarbij stelde ik de vraag of de Nederlandse burgers makkelijker te beïnvloeden zijn dan professionele rechters.

Wie zijn de rechters?

Er is mij geen wetenschappelijk onderzoek bekend waarin bevestigd wordt dat rechters het beter kunnen. En mensen die denken dat professionele rechters zuiverder kunnen oordelen onderschatten wat mij betreft het oordeelsvermogen van de burgers.

Zou een Nederlander met een buitenlandse achtergrond niet een beter oordeel kunnen vellen over een verdachte met dezelfde achtergrond? Ik zie vrijwel geen etnische diversiteit bij rechters. Hoezo niet eigenlijk? Er is onder de rechterlijke macht enkel een stijging van het aantal blanke vrouwen. Zou de rechterlijke macht niet een afspiegeling moeten zijn van de Nederlandse samenleving voor de legitimiteit van de rechtspraak?

Openbaarheid

Het Nederlandse systeem is ingevoerd ruim 200 jaar geleden na de Franse overheersing. In 1813 werd meteen door Nederland de juryrechtspraak afgeschaft. Om de Belgen tegemoet te komen is toen besloten om zittingen openbaar te maken. Ja het is echt waar. Nederland wilde rechtszaken liever geheel achter gesloten deuren behandelen en helemaal niets openbaar maken.

Waar zou die neiging toch vandaan komen? Om in achterkamertjes allerlei zaken te willen beslissen? Het zit volgens mij diep geworteld in de Nederlandse cultuur. Dit zie je ook terug bij het raadkamergeheim van rechters. Nooit komt naar buiten welke rechter voor of tegen een bepaalde beslissing stemde. Wordt het niet eens anno 2015 tijd voor totale transparantie?

Juryrechtspraak

Soms heb ik van die mooie dromen en dan zie ik mezelf voor een jury staan die een afspiegeling vormt van onze samenleving. En dan droom ik verder hoe ik bepleit waarom het gepresenteerde bewijs van de officier van justitie waardeloos is. En zie mezelf daarbij verdedigen dat de processen-verbaal geenszins overtuigend zijn en dat zelfs Jan met de Pet nog kan begrijpen dat dit een systematisch in elkaar gedraaid verhaal is om het allemaal maar zo te doen lijken.

Daarna kunnen we met z'n allen gaan luisteren naar een officier van justitie die aan een vertegenwoordiging van het Nederlandse volk mag uitleggen waarom het zo noodzakelijk is om de verdachte op te sluiten. En waarom de opgestelde processen-verbaal van de politie voldoende bewijs zijn. Zou een afvaardiging van het volk niet veel onbevooroordeelder kijken naar deze processen-verbaal? Rechters gaan namelijk vrijwel altijd uit van de juistheid van de processen-verbaal van de politie.

Wat lijkt me een juryproces een verademing vergeleken met de huidige praktijk waarbij de officieren van justitie de rechters spreken en ja zelfs met elkaar in dezelfde kantine lunchen. De afdeling strafrecht van de rechtbank Amsterdam en het openbaar ministerie Amsterdam delen samen nota bene een en hetzelfde postadres.

Mede om die reden kan wat mij betreft het huidige regenteske systeem meteen overboord. Dit zou denk ik de legitimiteit en professionaliteit van de rechtspraak ten goede komen. Verder zou u als verdachte - naast het instrument wraking - het recht moeten krijgen om van tevoren te mogen bepalen wie wel of wie juist niet mee mag beslissen over een eventuele inbreuk op uw vrijheidsrecht. Op die wijze kunt u in mijn ogen namelijk nog beter verdedigd worden tegen de Staat.

En dat is waar het uiteindelijk om gaat!

Ruben Kellermann, strafrechtadvocaat te Amsterdam